

לימודים לתואר שני בלימודי המזרח התיכון
(סימן מחשב 2-124)

מטרת הלימודים

המחלקה ללימודי המזרח התיכון מציעה תכנית מגוונת ורב תחומית לתואר מוסמך בלימודי המזרח התיכון. מגמה זו מתבטאת בדגש על שילוב בין מתודות שמקורן במחקר ההיסטורי לבין כאלה שמוצאן במדעי החברה, הלשון והספרות. כמו כן, הרב-תחומיות מתבטאת בהיצע הקורסים המדגישים היבטים היסטוריים, תרבותיים וחברתיים בחקר המזרח התיכון, לצד קורסים המתמקדים בחקר שפה ותרבות ערבית. הלימודים לתואר שני במחלקה ללימודי המזרח התיכון מתנהלים בשני נתיבי לימוד: מחקרי (עם תזה) וכללי (ללא תזה).

תנאי קבלה

ללימודי תואר מוסמך במסלול הכללי יכולים להתקבל בעלי תואר בוגר במחלקה ללימודי המזרח התיכון באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, או באוניברסיטה אחרת מוכרת בארץ או בחו"ל בציון ממוצע של 80 לפחות. כמו כן, יכולים להתקבל למסלול הכללי בעלי תואר בוגר במחלקה אחרת באוניברסיטת בן-גוריון בנגב שממוצע הציונים שלהם בכלל הלימודים לתואר בוגר הוא 80 לפחות. סטודנטים אלה יחוייבו בלימודי השלמה כפי שייקבע על בסיס פרטני על ידי ועדת מוסמכים מחלקתית.

ללימודי תואר מוסמך במסלול המחקרי יכולים להתקבל המועמדים הבאים:

1. בעלי תואר בוגר במחלקה ללימודי המזרח התיכון באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, או באוניברסיטה אחרת מוכרת בארץ או בחו"ל בציון ממוצע של 85 לפחות.
2. בעלי תואר בוגר במחלקה אחרת באוניברסיטה בן-גוריון בנגב, או באוניברסיטה אחרת מוכרת בארץ או בחו"ל, שממוצע הציונים שלהם בכלל הלימודים לתואר בוגר הוא 85 לפחות וזאת לאחר שסיימו את לימודי ההשלמה במחלקה.
3. תלמידי תואר שני במסלול הכללי שהשיגו ציון ממוצע של 85 לפחות בקורסי התואר השני שלמדו עד למעבר למסלול המחקרי
4. מוסמכים בלימודי המזרח התיכון במסלול הכללי שממוצע ציוניהם בתואר שני 85 לפחות.

תנאי קבלה נוספים למסלול המחקרי:

א. המלצת מרצה מהמחלקה ללימודי המזרח התיכון (או ממחלקה/אוניברסיטה אחרת במקרה של מועמדים שלמדו תואר ראשון במחלקה/אוניברסיטה אחרת) אשר המועמד הגיש לו עבודת סמינר או פרו"ס בלימודי התואר הראשון. מועמדים שהחלו לימודי תואר שני במסלול הכללי יגישו המלצה של מרצה מהמחלקה שהגישו לו עבודת סמינר לתואר שני (*).

ב. ראיון קבלה.

ג. נושא לכתיבת תזה וחתימת מרצה מסגל המחלקה ללימודי המזרח התיכון המוכן לשמש מנחה. תלמידים הפונים להתקבל לתואר שני במסלול המחקרי עם סיום לימודי התואר הראשון יוכלו להתקבל לשנה הראשונה בלימודי המסלול המחקרי ללא נושא ומנחה לתזה, בתנאי שעד תום השנה יגבשו נושא למחקר, ישיגו הסכמת מרצה מהמחלקה להנחותם ויגישו הצעת מחקר (בהתאם לתקנון הפקולטה).

(* טפסי המלצה למסלול המחקרי והנחיות נוספות ניתן להוריד באתר המחלקה.

משך הלימודים

משך הלימודים בתואר שני הינו שנתיים.

בנתיב הכללי, על הסטודנטים לסיים את חובות השמיעה ולהיבחן בבחינת גמר בתום השנה השנייה. בנתיב המחקרי, על הסטודנטים להגיש הצעת מחקר עד תחילת השנה השנייה ללימודים. במקרה הצורך ועדת המוסמכים המחלקתית תאשר הארכה, אולם בכל מקרה לא תינתן הארכה מעבר לסוף סמסטר א' של השנה השנייה ללימודים. על הסטודנטים לסיים את חובות השמיעה ולהגיש את עבודת הגמר לשיפוט עד תום השנה השנייה ללימודים.

ועדת המוסמכים המחלקתית רשאית לאשר הארכת לימודים לשנה נוספת לצורך השלמת כתיבת עבודת הגמר, בהתאם לדו"ח ההתקדמות במחקר ובאישור הוועדה הפקולטית. הארכה לשנה רביעית תאושר רק בנסיבות מיוחדות, והיא מותנית בהשלמת נק"ז בהיקף הלימודים במסלול הכללי.

לא תאושר שנה חמישית לתואר בשום נתיב, ומשמעות הדבר הוא הפסקת לימודים ללא סיום התואר.

נתיבי הלימוד

במסגרת שני נתיבי הלימוד עומדים לבחירת הסטודנטים שני אשכולות של קורסים. אשכול אחד כולל קורסים העוסקים בהיסטוריה, חברה ותרבות במזרח התיכון ומעבר לו (להלן: המזה"ת) והאשכול השני כולל קורסים העוסקים בשפה ותרבות ערבית (להלן: שו"ת ערבית). הסטודנטים יכולים לבחור קורסים מאחד האשכולות בלבד, או לשלב בין שני האשכולות ולקחת קורסים משניהם. ההסבר להלן על הנתיב המחקרי והנתיב הכללי יתייחס לכל אחת משתי האפשרויות הנ"ל.

הנתיב המחקרי

הנתיב המחקרי כולל לימודים בהיקף של 24 נק"ז והגשת עבודת גמר בהיקף של 12 נק"ז. תכנית הלימודים בנתיב זה כוללת שלושה קורסי חובה 8 נק"ז (באשכול המזה"ת: קורס מתודולוגי, גישות ושיטות בחקר המזרח התיכון המודרני - 4 נק"ז ולחילופין, באשכול שו"ת ערבית: קורס ליבה "שפה, חברה, תרבות במזרח התיכון" - 4 נק"ז; בשני האשכולות: סדנה בכתיבת הצעת מחקר - 2 נק"ז, סדנה בכתיבת עבודת גמר - 2 נק"ז, וארבעה קורסי סמינר מאחד האשכולות או משניהם* - 16 נק"ז (בשניים מהם תוגש עבודה בהיקף של סמינריון ובשניים הנוספים עבודה בהיקף של רפראט).

קורסי השלמה לתואר שני, במידה ויידרשו, יקבעו ע"י ועדת המוסמכים המחלקתית בהתאם לרקע האקדמי של הסטודנטים. כאמור לעיל, על הסטודנטים להגיש את עבודת הגמר לשיפוט עד תום השנה השנייה ללימודים, ובמקרה הצורך ועדת מוסמכים תאשר הארכה.

*סטודנטים שיבחרו את כל/רוב הסמינרים שלהם מאשכול הקורסים במזה"ת ילמדו את קורס החובה המתודולוגי "גישות ושיטות" השייך לאשכול זה. סטודנטים שיבחרו את כל/רוב הסמינרים שלהם מאשכול הקורסים בשו"ת ערבית ילמדו את קורס החובה "שפה, חברה, תרבות". אפשרויות שילוב אחרות – באישור ועדת המוסמכים המחלקתית.

תכנית הלימודים בנתיב המחקרי

קורסי חובה			
שנה	מספר הקורס	שם הקורס	נק"ז
א'	124-2-0188	סדנה בכתיבת הצעת מחקר	2
א'	124-2-0251	אשכול מזה"ת : גישות ושיטות בחקר המזרח התיכון המודרני	4
א'	או 124-2-0268	או אשכול שו"ת ערבית : שפה, חברה ותרבות במזרח התיכון	או 4
ב'	124-2-0198	סדנה בכתיבת עבודת גמר - א'	1
	124-2-0298	סדנה בכתיבת עבודת גמר - ב'	1
		סה"כ קורסי חובה	8
		קורסי בחירה (4 סמינרים)	16
ב'	124-2-9991	עבודת גמר (סמס' א)	6
	124-2-9992	עבודת גמר (סמס' ב)	6
סה"כ לתואר			36 נק"ז

הרכב הציון הסופי לתואר :

קורסים	50%
עבודת גמר	50%

הנתיב הכללי

הנתיב הכללי כולל קורסי חובה, קורסי בחירה, סמינרים ובחינת גמר. קורסי השלמה, במידה ויידרשו, יקבעו ע"י ועדת המוסמכים המחלקתית בהתאם לרקע האקדמי של הסטודנטים. תכנית הלימודים בנתיב זה כוללת 9 קורסים : באשכול המזה"ת : קורס מתודולוגי "גישות ושיטות בחקר המזרח התיכון המודרני" ולחילופין, באשכול שו"ת ערבית : קורס ליבה "שפה, חברה במזרח התיכון", 3 סמינרים ו-5 רפראטים מאחד משני האשכולות או משניהם במשולב.* על הסטודנטים להיבחן בכתב בבחינת גמר בתום השנה השנייה ללימודים, לאחר סיום חובות השמיעה לתואר. בחינת הגמר תכלול שני נושאים שיוקצו לסטודנטים בצירוף ביביליוגרפיה מתאימה ללימוד עצמי. הבחינה תיבדק על ידי שני מרצים מהמחלקה, ושקלול הציונים של שניהם יהווה את ציון הבחינה. ציון עובר בבחינה הינו 75.

תכנית הלימודים בנתיב הכללי

שנה	מספר הקורס	שם הקורס	נק"ז
		קורס חובה	
א'	124-2-0251 או 124-2-0268	אשכול מזה"ת : גישות ושיטות בחקר המזרח התיכון המודרני או אשכול שו"ת ערבית : "שפה, חברה, תרבות במזרח התיכון	4 או 4
א' ו- ב'		קורסי בחירה : (5 רפראטים ו- 3 סמינרים)	32
ב'		בחינת גמר	0
סה"כ לתואר			36 נק"ז

הרכב הציון הסופי לתואר

קורסים	80%
בחינת גמר	20%

לפרטים נוספים : בת- אל דנציג 08-6461455, mideast@bgu.ac.il

מומלץ גם לקרוא את שנתון הלימודים של התואר השני הנמצא באתר הפקולטה